ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 3.6.2024
COM(2024) 228 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με τις ονομασίες πώλησης και την ταξινόμηση σφαγίων στον τομέα του αιγοπρόβειου κρέατος

Περιεχόμενα

1 Εισαγωγή 2
2 Προσέγγιση και εργαλεία 2
3 Ανάλυση του κανονιστικού πλαισίου 3
3.1 Ταξινόμηση σφαγίων 3
3.1.1 Ιστορικό 3
3.1.2 Τρέχουσα κατάσταση 4
3.2 Ονομασία πώλησης 6
3.3 Πληροφορίες σχετικά με την αγορά 7
4 Απόψεις των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών 8
4.1 Αξιολόγηση από όσους απάντησαν σχετικά με την ταξινόμηση των σφαγίων 8
4.2 Αξιολόγηση από τους απαντήσαντες σχετικά με την ονομασία πώλησης 9
4.3 Συμπληρωματικές παρατηρήσεις των ερωτηθέντων 9
5 Συμπεράσματα 10

1 Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 225 στοιχείο δδ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 (κανονισμός ΚΟΑ)[1], η Επιτροπή πρέπει να υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, έως τις 30 Ιουνίου 2024, σχετικά με τις ονομασίες πώλησης και την ταξινόμηση σφαγίων στον τομέα του αιγοπρόβειου κρέατος.

Οι στόχοι της παρούσας έκθεσης είναι:

- να επανεξεταστούν οι υφιστάμενοι κανόνες σχετικά με την ταξινόμηση των σφαγίων και την ονομασία πώλησης για τον τομέα του αιγοπρόβειου κρέατος· και
- να διαπιστωθεί η αναγκαιότητα ή όχι περαιτέρω ρύθμισης επί του θέματος.

2 Προσέγγιση και εργαλεία

Για τη συλλογή απόψεων εμπειρογνωμόνων σχετικά με την εφαρμογή της ταξινόμησης των σφαγίων και τη χρήση ονομασιών πώλησης στον τομέα του αιγοπρόβειου κρέατος, η Επιτροπή πραγματοποίησε δύο έρευνες τον Φεβρουάριο του 2023. Η μία απευθυνόταν στα κράτη μέλη μέσω της ομάδας εμπειρογνωμόνων για την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών και η δεύτερη στα ενδιαφερόμενα μέλη της ομάδας διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών για τη ζωική παραγωγή.

Η Επιτροπή ενημέρωσε τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη τόσο για τον σκοπό όσο και για το χρονοδιάγραμμα της διαβούλευσης πριν από την έναρξή της και τους υπενθύμισε στη συνέχεια την ανάγκη συμμετοχής τους στην έρευνα. Η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από 26 κράτη μέλη (όλα εκτός από τη Γαλλία) και από τέσσερα μόνο ενδιαφερόμενα μέρη που ανήκουν σε οργανώσεις από την Ισπανία, την Αυστρία και την Πορτογαλία.

Επιπλέον, η παρούσα έκθεση υποστηρίζεται από:

- ανάλυση της ισχύουσας και της προηγούμενης νομοθεσίας σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της έκθεσης·
- πορίσματα εκθέσεων, αξιολογήσεων και ελέγχων που διενεργήθηκαν από την Επιτροπή·
- διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία για τα γεωργικά προϊόντα, και
- συνεισφορές από εμπειρογνώμονες της ομάδας εμπειρογνωμόνων για την ταξινόμηση των σφαγίων και από ενδιαφερόμενα μέρη της ομάδας διαλόγου της κοινωνίας των πολιτών για την αγορά αιγοπροβάτων.

[1] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671, http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

3 Ανάλυση του κανονιστικού πλαισίου

3.1 Ταξινόμηση σφαγίων

3.1.1 Ιστορικό

Από την εισαγωγή τους το 1992[2], τόσο η ταξινόμηση όσο και η αναφορά των τιμών σύμφωνα με την κοινοτική κλίμακα ταξινόμησης σφαγίων ήταν προαιρετική για τα προβατοειδή. Αυτό διαφέρει για τους τομείς του βοείου και χοιρείου κρέατος, όπου η ενωσιακή κλίμακα ταξινόμησης σφαγίων είναι υποχρεωτική, με παρεκκλίσεις για τα μικρά σφαγεία, ανάλογα με την εφαρμογή από τα κράτη μέλη.

Το 1993 θεσπίστηκαν πρόσθετοι λεπτομερείς κανόνες, συμπεριλαμβανομένων ειδικότερων περιγραφών των κατηγοριών και των κατηγοριών λίπους[3]. Η κοινοτική κλίμακα τέθηκε σε ισχύ την 6η Μαρτίου 1993 με διατάξεις για την αναφορά των τιμών βάσει ταξινόμησης που τέθηκαν σε ισχύ για πρώτη φορά το αργότερο στις 8 Απριλίου 1993. Βάσει των διατάξεων αυτών, στις αρχές του 1995, η Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δημοσίευσε φυλλάδια, στις περισσότερες γλώσσες της Ένωσης, τα οποία εκδόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στα οποία εξηγούνται οι κλίμακες για την ταξινόμηση των σφαγίων προβάτων.

Αρχικά, ένας από τους μακροπρόθεσμους στόχους της ενωσιακής κλίμακας για την ταξινόμηση των σφαγίων ήταν να παράσχει τη βάση για έναν νέο ορισμό της τυποποιημένης ποιότητας των σφαγίων προβάτων με βάση μια ενωσιακή κλίμακα για τον καθορισμό των τιμών και τον υπολογισμό της πριμοδότησης. Η ενωσιακή κλίμακα ταξινόμησης των σφαγίων αποσκοπούσε να καταστεί ένας έλεγχος της ποιότητας για τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των εκτροφέων προβάτων και των μεταποιητών κρέατος. Για τα σφάγια ελαφρύτερων αρνιών (αμνών), η κατηγορία της διάπλασης δεν θεωρήθηκε ότι παρέχει ισότιμη αξιολόγηση. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι θα έθετε συστηματικά σε μειονεκτική θέση την αδύναμη από τη φύση τους μορφολογία (φυλές με μακριά πόδια) και τη χαμηλή αναλογία υποδόριου λίπους/εσωτερικού λίπους σε συνδυασμό με το χαμηλό βάρος τους. Ως εκ τούτου, αναπτύχθηκε ένα διαφορετικό σύστημα για την ταξινόμηση των σφαγίων αρνιών βάρους κάτω των 13 kg.

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2137/92 του Συμβουλίου, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Συμβούλιο για να αξιολογήσει τη δυνατότητα εφαρμογής της υποχρεωτικής ταξινόμησης των σφαγίων προβάτων. Στην έκθεσή της που δημοσιεύθηκε το 1997[4], η Επιτροπή επισήμανε την πολύ περιορισμένη χρήση της κλίμακας ταξινόμησης των

---

[2] Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2137/92 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1992, για την κοινοτική κλίμακα ταξινόμησης των σφαγίων προβατοειδών και την κοινοτική τυποποιημένη ποιότητα των νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη σφαγίων προβατοειδών και για την παράταση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 338/91 (ΕΕ L 214 της 30.7.1992, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1992/2137/oj).

[3] Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 461/93 της Επιτροπής, της 26ης Φεβρουαρίου 1993, περί θεσπίσεως λεπτομερών κανόνων για την κοινοτική κλίμακα ταξινόμησης των σφαγίων προβατοειδών (ΕΕ L 49 της 27.2.1993, σ. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1993/461/oj).

[4] Έκθεση της Επιτροπής για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2137/92 του Συμβουλίου για την κοινοτική κλίμακα ταξινόμησης των σφαγίων προβατοειδών και την κοινοτική τυποποιημένη ποιότητα των νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη σφαγίων προβατοειδών και για την παράταση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 338/91, COM/97/0250 final.

σφαγίων από τις επιχειρήσεις και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ταξινόμηση των σφαγίων προβάτων θα πρέπει να εξακολουθήσει να εφαρμόζεται από τα κράτη μέλη σε εθελοντική βάση.

Η μεταρρύθμιση που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2529/2001 του Συμβουλίου[5] για την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα του προβείου και αιγείου κρέατος άλλαξε τον τρόπο υπολογισμού της ετήσιας πριμοδότησης για τις προβατίνες. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εξέδωσε δεύτερη έκθεση προς το Συμβούλιο το 2002[6], προκειμένου να αναλύσει εκ νέου το ενδεχόμενο να καταστεί υποχρεωτική η χρήση της ενωσιακής κλίμακας για τα πρόβατα. Στη δεύτερη αυτή έκθεση, η Επιτροπή συνέχισε να συνιστά τη χρήση της κλίμακας σε μη υποχρεωτική βάση λόγω της έλλειψης προόδου όσον αφορά την εφαρμογή της ταξινόμησης των σφαγίων σε πολλά κράτη μέλη.

Η πρώην κοινοτική ομάδα για την επιθεώρηση της κλίμακας ταξινόμησης για τα σφάγια πρόβειου κρέατος, που προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2137/92, πραγματοποίησε επισκέψεις επιθεώρησης σε αρκετά κράτη μέλη κατά την περίοδο 1993-2000, με σκοπό, αρχικά, την ευθυγράμμιση των προτύπων ταξινόμησης μεταξύ των εθνικών εμπειρογνωμόνων και τη διασφάλιση της τήρησης των εν λόγω προτύπων στα σφαγεία στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη.

Η ομάδα διαπίστωσε ότι τα περισσότερα ενδιαφερόμενα μέρη δεν ήταν πεπεισμένα να εφαρμόσουν την κλίμακα ταξινόμησης ούτε να πληρώσουν το πρόβειο κρέας με βάση την εν λόγω κλίμακα· μόνο στη Γαλλία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία αναπτύχθηκε σημαντικά η ενωσιακή κλίμακα. Οι περισσότεροι παραγωγοί πωλούσαν πρόβατα με βάση το ζων βάρος απευθείας στα σφαγεία και, όπου εφαρμοζόταν η ταξινόμηση, επρόκειτο κυρίως για την κάλυψη των αναγκών του σφαγείου ή του πελάτη.

Επιπλέον, η ύπαρξη διαφορετικών παρουσιάσεων σφαγίων υπονόμευσε τη διαφάνεια, την οποία θα προωθούσε η κλίμακα, και τα αρνιά πωλούνταν στην ίδια βασική τιμή ανεξάρτητα από τη σύνθεση ή την ποιότητα του σφαγίου. Η σύγκριση των τιμών που αναφέρονται με βάση το βάρος του σφαγίου ήταν, από την άποψη του παραγωγού, παραπλανητική και προκαλούσε σύγχυση.

3.1.2 Τρέχουσα κατάσταση

Οι ισχύουσες διατάξεις για την ταξινόμηση των σφαγίων προβάτων καθορίζονται στο σημείο Γ.ΙΙΙ του παραρτήματος IV του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 (κανονισμός ΚΟΑ), στον

[5] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2529/2001 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2001, για την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα του προβείου και αιγείου κρέατος (ΕΕ L 341 της 22.12.2001, σ. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/2529/oj).

[6] Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2137/92 του Συμβουλίου για την κοινοτική κλίμακα ταξινόμησης των σφαγίων προβατοειδών, COM/2002/0295 final.

κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2017/1182 της Επιτροπής[7] και στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/1184 της Επιτροπής[8].

Υπάρχουν δύο διαφορετικά συστήματα για την προαιρετική ταξινόμηση των σφαγίων προβάτων:

– Το πρώτο αφορά σφάγια προβάτων βάρους 13 kg ή περισσότερο, που γενικά αναφέρεται ως «κλίμακα ταξινόμησης SEUROP», όπου τα σφάγια ταξινομούνται οπτικά με βάση τη διάπλαση και την κατάσταση πάχυνσης. Όσον αφορά τα βοοειδή, οι κατηγορίες διάπλασης (S, E, U, R, O και P) περιγράφουν την ανάπτυξη των πλάγιων όψεων του σφαγίου, ιδίως των μερών υψηλής αξίας (οπίσθιο τεταρτημόριο, ράχη, ωμοπλάτη) και αναφέρουν το άθροισμα των μυών και του λίπους σε σχέση με τα οστά. Η κατηγορία πάχυνσης (από 1 έως 5) περιγράφει την ποσότητα του ορατού λίπους στο εξωτερικό του σφαγίου.
– Το δεύτερο σύστημα αφορά σφάγια αρνιού βάρους μικρότερου των 13 kg, το οποίο περιγράφει το βάρος, το χρώμα του κρέατος και την κατάσταση πάχυνσης, και αναφέρεται γενικά ως «κλίμακα ταξινόμησης Α». Επομένως, μόνο το βάρος (τρεις κατηγορίες: < 7,0 kg βάρος σφαγίου· 7,1-10 kg βάρος σφαγίου· και 10,1-13 kg βάρος σφαγίου), το χρώμα του κρέατος και η κατηγορία κατάστασης πάχυνσης λαμβάνονται υπόψη.

Δεν υπάρχουν νομικές διατάξεις σχετικά με την ταξινόμηση σφαγίων αιγών.

Σήμερα, λόγω του χαμηλότερου όγκου παραγωγής, η ταξινόμηση των σφαγίων αιγοπροβάτων στην Ένωση εξακολουθεί να διαδραματίζει δευτερεύοντα ρόλο σε σύγκριση με εκείνη των βοοειδών και των χοίρων. Μόνο η Βουλγαρία, η Γαλλία, η Κροατία, η Φινλανδία και η Σουηδία επιβεβαίωσαν, κατά τη συνεδρίαση της ομάδας εμπειρογνωμόνων για την ταξινόμηση των σφαγίων που πραγματοποιήθηκε στις 11 Οκτωβρίου 2023, τη χρήση της ταξινόμησης των προβάτων σύμφωνα με την ενωσιακή κλίμακα στα εδάφη τους. Στα εν λόγω κράτη μέλη, κατά τη διάρκεια του 2022, 277 σφαγεία ταξινόμησαν 4 420 782 σφάγια προβάτων, εκ των οποίων 602 018 ήταν ενήλικα (δηλαδή πρόβατα ηλικίας άνω των 12 μηνών) και 3 818 764 ήταν αρνιά (δηλαδή πρόβατα ηλικίας κάτω των 12 μηνών). Ωστόσο, αυτό αντιπροσώπευε λιγότερο από το 12 % της συνολικής παραγωγής προβάτων σε ολόκληρη την Ένωση. Η ταξινόμηση ήταν πιο σημαντική στην κατηγορία των βαρέων αρνιών απ' ό, τι στην κατηγορία των ελαφρών αρνιών, όπου ταξινομήθηκαν μόνο 111 130 σφάγια, από ενωσιακή παραγωγή με περισσότερα από 13,8 εκατομμύρια σφάγια το 2022. Επί του παρόντος δεν επιτρέπονται μέθοδοι αυτόματης ταξινόμησης στην ΕΕ.

---

[7] Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2017/1182 της Επιτροπής, της 20ής Απριλίου 2017, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις ενωσιακές κλίμακες για την ταξινόμηση των σφαγίων βοοειδών, χοίρων και προβάτων και την αναφορά των τιμών της αγοράς για ορισμένες κατηγορίες σφαγίων και ζώντων ζώων (ΕΕ L 171 της 4.7.2017, σ. 74, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1182/oj.

[8] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2017/1184 της Επιτροπής, της 20ής Απριλίου 2017, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις ενωσιακές κλίμακες ταξινόμησης των σφαγίων βοοειδών, χοίρων και προβάτων και την αναφορά των τιμών της αγοράς για ορισμένες κατηγορίες σφαγίων και ζώντων ζώων (ΕΕ L 171 της 4.7.2017, σ. 103, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2017/1184/oj).

Επιπλέον, η ενωσιακή κλίμακα ταξινόμησης σφαγίων δεν διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στα περισσότερα κράτη μέλη κατά την αναφορά των τιμών των αρνιών. Το 2022 μόνο 103 σφαγεία προβάτων που εφάρμοσαν την ενωσιακή κλίμακα ανέφεραν τιμές στις αρμόδιες αρχές τους με βάση τα αποτελέσματα της ταξινόμησης. Στην Κροατία, οι τιμές που αναφέρθηκαν σε σχέση με την κλίμακα ταξινόμησης αντιπροσώπευαν συνολικά το 40,8 % των ετήσιων εθνικών σφαγών. Η καταγραφή των τιμών από τα βασικά κράτη μέλη παραγωγής — Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία και Ρουμανία — προέρχεται σε μεγάλο βαθμό από την άμεση εμπορία αρνιών σε αγορές ζώντων ζώων ή δημοπρασίες. Συγκριτικά, οι αγορές στα σφαγεία κυριαρχούν στο Βέλγιο, την Ιρλανδία, τη Γαλλία, τη Λετονία, τη Σλοβακία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία. Οι περισσότερες τιμές αρνιών που αναφέρονται στις αρχές υπολογίζονται από παρτίδες αρνιών που πωλούνται με βάση το κεφάλι, το βάρος ζώντος ζώου ή το βάρος σφαγίου.

Η επέκταση της χρήσης της ενωσιακής κλίμακας στα σφάγια αιγών δεν φαίνεται εφικτή. Θα ήταν δύσκολο να καθοριστεί μια τυποποιημένη ποιότητα με βάση τις κλίμακες ταξινόμησης της ΕΕ για τα σφάγια προβάτων, δεδομένου ότι οι ορισμοί που βασίζονται στα κριτήρια ηλικίας, βάρους και λίπους και στον τύπο παραγωγής διαφέρουν σημαντικά. Πράγματι, σε σύγκριση με τα σφάγια προβάτων της ίδιας ηλικίας και του ιδίου φύλου, τα σφάγια αιγών είναι μικρότερα και έχουν μικρότερη ποσότητα λίπους επικάλυψης. Η απόδοση του σφαγίου τείνει να είναι μικρότερη, κυρίως λόγω της μειωμένης περιεκτικότητας σε λίπος σφαγίου, δεδομένου ότι η πάχυνση πραγματοποιείται πολύ αργότερα στη διαδικασία ανάπτυξης, ενώ οι απώλειες υγρασίας και υγρών μπορεί ενίοτε να είναι αρκετά υψηλές (έως και 8 %).

Επιπλέον, ένα σημαντικό χαρακτηριστικό των σφαγίων αιγών είναι ότι σχεδόν όλα τα μέρη του σφαγίου καταναλώνονται σε ορισμένες χώρες και, δεδομένου ότι, σε πολλές περιπτώσεις, το κεφάλι δεν αφαιρείται, είναι δύσκολο να καθοριστεί η πρακτική χρήση μιας παρουσίασης αναφοράς.

3.2 Ονομασία πώλησης

Τα προϊόντα αιγοπροβάτων δεν καλύπτονται από τις διατάξεις σχετικά με τα πρότυπα εμπορίας του κανονισμού ΚΟΑ.

Ωστόσο, ενώ το αίγειο κρέας δεν ταξινομείται σε διαφορετικές κατηγορίες, η διάκριση μεταξύ των κατηγοριών προβάτων είναι παγιωμένη. Στο παράρτημα Ι του κανονισμού ΚΟΑ, το μέρος XVIII καλύπτει το αιγοπρόβειο κρέας και τα ζώντα προβατοειδή και αιγοειδή, όπου τα αρνιά ορίζονται ως πρόβατα ηλικίας μέχρι 1 έτους. Αντιθέτως, το παράρτημα IV μέρος Γ ορίζει τις κατηγορίες ταξινομημένων σφαγίων προβάτων με τη χρήση του γράμματος Α για τα σφάγια προβάτων ηλικίας μικρότερης των 12 μηνών και του γράμματος Β για τα σφάγια άλλων προβάτων. Πράγματι, ο όρος «αρνί» αναφέρεται επίσης σε σχέση με τις κατ' εξουσιοδότηση αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφος 6 στοιχείο γ) του κανονισμού ΚΟΑ για την ταξινόμηση των ελαφρών αμνών, ενώ στο άρθρο 21 του κανονισμού ΚΟΑ σχετικά με άλλες εκτελεστικές αρμοδιότητες, η Επιτροπή θα πρέπει να εκδώσει εκτελεστικές πράξεις προκειμένου να εξουσιοδοτεί τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν καθορισμένα κριτήρια ταξινόμησης για αμνούς με βάρος σφαγίου μικρότερο των 13 kg.

Επιπλέον, στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2017/1182 της Επιτροπής, ο όρος «αμνός» εμφανίζεται στην αιτιολογική σκέψη 6, στο άρθρο 3 παράγραφος 2, στο άρθρο 21 και στο παράρτημα ΙΙΙ. Σύμφωνα με το άρθρο 13 στοιχείο α) σημείο iv), τα κράτη μέλη

υποχρεούνται να αναφέρουν τις τιμές της αγοράς για τα σφάγια προβάτων ηλικίας κάτω των 12 μηνών. Σύμφωνα με το άρθρο 11 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2017/1184 της Επιτροπής, οι τιμές της αγοράς πρέπει να καταγράφονται για τα σφάγια προβάτων σε δύο κατηγορίες βάρους που ορίζονται ως «σφάγια ελαφρών αμνών» (των οποίων το βάρος σφαγίου είναι λιγότερο από 13 kg) και «σφάγια βαρέων αμνών» (των οποίων το βάρος σφαγίου είναι τουλάχιστον 13 kg). Δεν υπάρχουν άλλες νομικές διατάξεις της Ένωσης σχετικά με την καταγραφή των τιμών της αγοράς για άλλα σφάγια αιγοπροβάτων.

Πέραν του κανονισμού ΚΟΑ, οι όροι για τα κρέατα αρνιών και εριφίων φαίνεται να διαφοροποιούνται ρητά από άλλες κατηγορίες αιγοπρόβειου κρέατος στη Συνδυασμένη Ονοματολογία της Ένωσης του 2022[9]. Στον εν λόγω εκτελεστικό κανονισμό της Επιτροπής, ως αρνιά ορίζονται τα ζώα ηλικίας μέχρι 1 έτους για τα κεφάλαια 1, 2, 4, 15, 16, 41, 43 και 51 αντίστοιχα, ενώ ο όρος «αιγοειδή» αναφέρεται στη σημείωση 1 στοιχείο γ) του κεφαλαίου 41 (δέρματα), στην κλάση 4106 και στη διάκριση 4113 10 00. Επιπλέον, στο άρθρο 31 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2020/1988 της Επιτροπής[10] όσον αφορά τις δασμολογικές ποσοστώσεις σύμφωνα με την αρχή της «κατά προτεραιότητα εξυπηρέτησης», ως «ερίφιο» νοείται ζώο του αιγείου είδους ηλικίας έως 1 έτους.

Στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1165/2008[11] σχετικά με τις στατιστικές για το ζωικό κεφάλαιο και το κρέας, στο σημείο 2 σχετικά με τους ορισμούς των κατηγοριών προβάτων, με τον όρο «αμνοί (αρνιά)» νοούνται τα νεαρά αρσενικά ή θηλυκά πρόβατα ηλικίας κάτω των 12 μηνών.

3.3 Πληροφορίες σχετικά με την αγορά

Όσον αφορά το πρόβειο κρέας, η Επιτροπή έχει θεσπίσει διατάξεις για την αναφορά των τιμών των σφαγίων αρνιών, δεδομένου ότι η ζήτηση για κρέας από ζώα που σφάζονται σε μικρότερη ηλικία είναι πιο αντιπροσωπευτική για τους σκοπούς της διαφάνειας της αγοράς.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2017/1182 της Επιτροπής, τα κράτη μέλη πρέπει να κοινοποιούν κάθε έτος στην Επιτροπή τον συνολικό αριθμό προβάτων που εσφάγησαν κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, κατανεμημένο ανά κατηγορία βάρους.

---

[9] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/1832 της Επιτροπής, της 12ης Οκτωβρίου 2021, σχετικά με την τροποποίηση του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2658/87 του Συμβουλίου για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο
(ΕΕ L 385 της 29.10.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1832/oj).

[10] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/1988 της Επιτροπής, της 11ης Νοεμβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 και (ΕΕ) αριθ. 510/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τη διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων εισαγωγής σύμφωνα με την αρχή της «κατά προτεραιότητα εξυπηρέτησης» (ΕΕ L 422 της 14.12.2020, σ. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1988/oj).

[11] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1165/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με τις στατιστικές για το ζωικό κεφάλαιο και το κρέας και με την κατάργηση των οδηγιών 93/23/ΕΟΚ, 93/24/ΕΟΚ και 93/25/ΕΟΚ του Συμβουλίου (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ). (ΕΕ L 321 της 1.12.2008, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1165/oj).

Όσον αφορά το αίγειο κρέας, η Επιτροπή συλλέγει δύο φορές ετησίως πληροφορίες σχετικά με τις μέσες τιμές βάσει έρευνας που εστάλη σε εμπειρογνώμονες της ομάδας διαλόγου της κοινωνίας των πολιτών για τη ζωική παραγωγή.

Η Επιτροπή διοργάνωσε φόρουμ για το πρόβειο κρέας, στο οποίο συμμετείχαν εκπρόσωποι των κρατών μελών με σημαντική παραγωγή, καθώς και παραγωγοί, μεταποιητές και έμποροι, για να διερευνήσουν τις τρέχουσες και μελλοντικές προκλήσεις του τομέα πρόβειου κρέατος της Ένωσης. Στη συνέχεια, τον Οκτώβριο του 2016, η Επιτροπή παρουσίασε πίνακα για τα αιγοπρόβατα, προκειμένου να παρέχει εβδομαδιαίες πληροφορίες σχετικά με τις τιμές της αγοράς, την παραγωγή και το εμπόριο στην Ένωση και σε τρίτες χώρες.

4 Απόψεις των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών

4.1 Αξιολόγηση από όσους απάντησαν σχετικά με την ταξινόμηση των σφαγίων

Πέντε κράτη μέλη επιβεβαίωσαν ότι εφαρμόζουν την ενωσιακή κλίμακα ταξινόμησης για τα σφάγια αμνών, ενώ τέσσερα εξ αυτών την χρησιμοποιούν και για ενήλικα πρόβατα (δηλ. πρόβατα ηλικίας άνω των 12 μηνών). Μόνο δύο κράτη μέλη την καθιστούν υποχρεωτική για όλες τις επιχειρήσεις, ενώ στα άλλα δύο, η ταξινόμηση των προβάτων πραγματοποιείται μόνο από μικρό αριθμό σφαγείων σε εθελοντική βάση. Η Κροατία ήταν το μόνο κράτος μέλος που επιβεβαίωσε ότι εφάρμοζε υποχρεωτική ταξινόμηση σφαγίων για τις αίγες, τόσο για τα νεαρά όσο και για τα ενήλικα ζώα.

Παρά το γεγονός ότι οι περισσότεροι από όσους απάντησαν αναγνωρίζουν την αξία της ταξινόμησης των σφαγίων για τη βελτίωση της διαφάνειας της αγοράς, την αύξηση της αγοραίας αξίας στα προϊόντα και τη βελτίωση της ανταπόκρισης των προμηθευτών στις απαιτήσεις της αγοράς, το πρόσθετο κόστος της ταξινόμησης αναφέρθηκε ως μία από τις κύριες δυσκολίες προκειμένου να καταστεί υποχρεωτική η χρήση της. Μόνο τέσσερα κράτη μέλη απάντησαν θετικά στη θέσπιση υποχρεωτικής ταξινόμησης για τα πρόβατα σε επίπεδο Ένωσης. Επιπλέον, η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών επιβεβαίωσε την απουσία αιτήματος από εγχώριες επιχειρήσεις που αποσκοπεί στην τροποποίηση της ισχύουσας εθελοντικής βάσης της ενωσιακής κλίμακας. Ο κατακερματισμός και/ή το μικρό μέγεθος των εγχώριων αγορών τους χαρακτηρίστηκαν από όσους απάντησαν ως σοβαρά εμπόδια στην επιβολή της υποχρεωτικής εφαρμογής.

Επιπλέον, μόνο τέσσερα κράτη μέλη επιθυμούσαν τη θέσπιση ειδικής νομοθεσίας για την ταξινόμηση των σφαγίων αιγών. Πολλοί απαντήσαντες ανέφεραν επίσης ότι η καθιέρωση ταξινόμησης στα σφάγια αιγών δεν θα δημιουργούσε προστιθέμενη αξία, δεδομένου ότι η παραγωγή είναι τόσο περιθωριακή και, στις περισσότερες περιπτώσεις, αποτελεί υποπροϊόν της γαλακτοκομικής παραγωγής. Κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οποιοδήποτε όφελος από την επιβολή οποιουδήποτε είδους ταξινόμησης σφαγίων θα ήταν δυσανάλογο σε σύγκριση με το πρόσθετο κόστος για την εφαρμογή της.

Όσον αφορά τις πληροφορίες για την αγορά, οι περισσότεροι απαντήσαντες επιβεβαίωσαν ότι η ταξινόμηση των σφαγίων διαδραματίζει μικρό ρόλο στην αγορά αιγοπρόβειου κρέατος. Μόνο τέσσερα κράτη μέλη από αυτά που απάντησαν και ένα ενδιαφερόμενο μέρος εξέφρασαν ενδιαφέρον για την επέκταση της αναφοράς τιμών σε άλλες κατηγορίες σφαγίων προβάτων. Ομοίως, μόνο δύο κράτη μέλη από αυτά που απάντησαν και ένα ενδιαφερόμενο μέρος

επιθυμούσαν την αναφορά τιμών για τα σφάγια αιγών. Οι απαντήσεις επιβεβαίωσαν ότι, στις περισσότερες αγορές της ΕΕ, η αγορά προϊόντων αιγοπροβάτων συμφωνείται είτε βάσει κατ' αποκοπή πληρωμών, είτε ανά κεφαλή, είτε ανά kg ζώντος βάρους ή βάρους σφαγίου, είτε ακόμη και βάσει του μεγέθους του ζώου.

Επιπλέον, οι απαντήσαντες ανέφεραν τη σχετική σημασία των προβάτων που αποτελούν αντικείμενο εμπορίας στη Βουλγαρία, την Εσθονία, την Ελλάδα, την Ισπανία, την Ουγγαρία, τη Ρουμανία και τη Σουηδία. Ωστόσο, οι απαντήσαντες επισήμαναν ότι, ακόμη και κατά το εμπόριο ζώντων ζώων μεταξύ των κρατών μελών, οι αγορές με βάση την ταξινόμηση των σφαγίων δεν είναι σημαντικές.

4.2 Αξιολόγηση από όσους απάντησαν σχετικά με την ονομασία πώλησης

Για να αποφευχθεί οποιαδήποτε αύξηση του οικονομικού και διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις και τις αρχές, η μεγάλη πλειονότητα όσων απάντησαν δεν επέδειξε ενδιαφέρον για την επιβολή επιπλέον νέας νομοθεσίας σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την ονομασία πώλησης. Μόνο πέντε κράτη μέλη και δύο κράτη μέλη, αντίστοιχα για τα πρόβατα και τις αίγες, τάχθηκαν υπέρ της θέσπισης ειδικότερης νομοθεσίας για τις ονομασίες πώλησης σε επίπεδο ΕΕ.

Μόνο ένα κράτος μέλος ανέφερε αίτημα των εγχώριων ενδιαφερόμενων μερών του για τη θέσπιση ειδικής νομοθεσίας σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την ονομασία πώλησης προβάτων, και ένα από τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστήριξε τη θέση αυτή. Στην έρευνα, μόνο ένα κράτος μέλος τόνισε την ανάγκη διάκρισης περισσότερων κατηγοριών αρνιών, ενώ ένα ερωτηθέν ενδιαφερόμενο μέρος επεσήμανε ότι οι πληροφορίες για την αγορά αιγείου κρέατος ήταν ανεπαρκείς.

4.3 Συμπληρωματικές παρατηρήσεις των ερωτηθέντων

Από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων προκύπτει ότι η εμπορία και ο τεμαχισμός του αιγοπρόβειου κρέατος πραγματοποιούνται κυρίως σύμφωνα με τις προδιαγραφές του αγοραστή και συνεπάγονται μικρότερη μεταποίηση από ό, τι σε άλλα είδη κρέατος. Ορισμένοι απαντήσαντες αναγνώρισαν τη σημασία που έχουν στα κράτη μέλη τους τα μικρά σφαγεία και η σφαγή σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις κατά τον εφοδιασμό της μεταποιητικής βιομηχανίας με πρόβειο και αίγειο κρέας. Σε επίπεδο λιανικής πώλησης, το κρέας πωλείται κυρίως σύμφωνα με τις απαιτήσεις των πελατών ή προσυσκευασμένο.

Επιπλέον, οι απαντήσαντες επεσήμαναν την ύπαρξη διαφόρων διαφοροποιημένων σημάτων ποιότητας για το πρόβειο κρέας στο Βέλγιο, τη Δανία, την Εσθονία, την Ιρλανδία, την Ελλάδα, την Ισπανία, την Κροατία, την Ιταλία, την Πορτογαλία, τη Σλοβενία και τη Σλοβακία, καθώς και για το αίγειο κρέας στην Ελλάδα, την Ισπανία, την Κροατία, την Πορτογαλία και τη Σλοβενία. Ωστόσο, τα μερίδια αγοράς τους τείνουν να είναι μάλλον μικρά σε σχέση με τη συνολική παραγωγή της εγχώριας αγοράς.

Γενικά, στα περισσότερα ερωτηματολόγια δεν ήταν διαθέσιμη η εκτίμηση του μεριδίου αγοράς για τα διάφορα βασικά εμπορεύματα.

5 Συμπεράσματα

Η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στην έρευνα ήταν πολύ χαμηλή, γεγονός που συνάδει με την άποψη ότι η ενίσχυση της νομοθεσίας για την ταξινόμηση των σφαγίων και την ονομασία πώλησης δεν αποτελεί προτεραιότητα για τον τομέα. Επιπλέον, δεν υπήρξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον μεταξύ των κρατών μελών ή των ενδιαφερόμενων μερών για την καθιέρωση υποχρεωτικής ταξινόμησης των σφαγίων προβάτων, ούτε για τη θέσπιση συστήματος ταξινόμησης σφαγίων για τις αίγες ή για την ενίσχυση της νομοθεσίας σχετικά με τα προϊόντα αιγοπρόβειου κρέατος. Ομοίως, στο ψήφισμά του το 2018 σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση και τις μελλοντικές προοπτικές για τον τομέα των αιγοπροβάτων στην ΕΕ[12], το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν ζήτησε τη θέσπιση ειδικής νομοθεσίας ούτε για την ταξινόμηση των σφαγίων ούτε για την ονομασία πώλησης.

Η ταξινόμηση των σφαγίων προβάτων θα πρέπει συνεπώς να παραμείνει προαιρετικό εργαλείο σε επίπεδο Ένωσης, το οποίο θα χρησιμοποιείται όταν παρουσιάζει πλεονεκτήματα που παρέχουν πραγματική προστιθέμενη αξία η οποία αιτιολογεί τυχόν αύξηση του κόστους και της επιβάρυνσης. Η αξιολόγηση επιβεβαίωσε την έλλειψη βάσιμων λόγων για την καθιέρωση υποχρεωτικής ταξινόμησης των σφαγίων προβάτων σε επίπεδο Ένωσης. Δεν υπήρξαν σημαντικές εξελίξεις όσον αφορά την επέκταση της χρήσης της κλίμακας ταξινόμησης μεταξύ των βασικών παραγωγών της Ένωσης. Ως εκ τούτου, το κόστος και ο διοικητικός φόρτος προκειμένου να καταστεί υποχρεωτική η ταξινόμηση δεν θα δικαιολογούνταν. Τα σφαγεία θα έπρεπε να οργανώνουν και να εκτελούν την ταξινόμηση των σφαγίων, να διαθέτουν καταρτισμένο ειδικό προσωπικό και να καταγράφουν και να αναφέρουν τα αποτελέσματα και τις τιμές. Μια αρμόδια αρχή θα έπρεπε να διενεργεί επιτόπιες επιθεωρήσεις σύμφωνα με τους ενωσιακούς κανόνες, γεγονός που θα δημιουργούσε ανάγκες για πρόσθετους πόρους.

Η ταξινόμηση των σφαγίων μπορεί να αποτελέσει εργαλείο που θα επιτρέψει στις αλυσίδες εφοδιασμού προβάτων να βελτιώσουν την αποδοτικότητα, τη διαφάνεια των τιμών και την εμπορία. Ωστόσο, ενώ η υποχρεωτική ταξινόμηση των σφαγίων προβάτων θα μπορούσε να διευκολύνει τη διαβίβαση πληροφοριών μέσω της αλυσίδας εφοδιασμού και θα μπορούσε καταρχήν να οδηγήσει σε δικαιότερες και οικονομικά αποδοτικότερες συναλλαγές, πολλές επιχειρήσεις εξακολουθούν να μην διαπιστώνουν σημαντικά οφέλη και οι περισσότεροι προμηθευτές που εμπορεύονται πρόβατα δεν θεωρούν αναγκαία την ταξινόμηση των σφαγίων.

Δεν είναι αναγκαίο να επεκταθεί η ενωσιακή κλίμακα ταξινόμησης των σφαγίων στις αίγες, λόγω της πολύ περιορισμένης φύσης αυτής της παραγωγής κρέατος σε πολλά κράτη μέλη και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των σφαγίων και των τεμαχίων κρέατος.

Όσον αφορά την ονομασία πώλησης, στα ερωτηματολόγια δεν αναφέρθηκαν συστηματικές δυσκολίες ή προβλήματα κατά την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για την εμπορία αιγοπρόβειου κρέατος, και η έρευνα έδειξε ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις και οι αρμόδιες αρχές είναι απρόθυμες να επιβάλουν περισσότερες νομοθετικές υποχρεώσεις στο θέμα αυτό. Αντιθέτως, τάχθηκαν υπέρ μιας απλουστευμένης προσέγγισης με βάση την επικουρικότητα και τη μείωση του διοικητικού φόρτου. Επιπλέον, ενώ το πρόβειο και το αίγειο κρέας έχουν διαφορετικές εμπορικές ταξινομήσεις, οι οποίες εξαρτώνται από την ηλικία του ζώου κατά τη

[12] Έκθεση-A8-0064/2018.

σφαγή, η μεγάλη ποικιλομορφία των συστημάτων παραγωγής και των αυτόχθονων φυλών καθιστά τους τομείς αυτούς πολύ ανομοιογενείς και οι προτιμήσεις των καταναλωτών συνδέονται με το πολιτιστικό υπόβαθρο. Ως εκ τούτου, οι διάφορες διαστάσεις που συνιστούν την ποιότητα του κρέατος θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο εντάσεων ή συγκρούσεων εάν οι νομοθέτες έπρεπε να καθιερώσουν συγκεκριμένη ονομασία πώλησης.

Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι δεν απαιτούνται νέες νομοθετικές προτάσεις σχετικά με τις ονομασίες πώλησης ή την ταξινόμηση των σφαγίων στον τομέα του αιγοπρόβειου κρέατος.